

Wymagania edukacyjne z języka polskiego na poszczególne oceny /zgodnie z nową podstawą programową – rozporządzenie MEN z dnia 28 czerwca 2024 r., Dz. U. z 2024r., poz. 996/

KLASA IV

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: opowiadanie twórcze i odtwórcze, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, ogłoszenie, zaproszenie, ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego,
- poznaje życie kulturalne swojego regionu.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, określania głównej myśli utworu), czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich rolę,
- uzasadnia własne sądy, wyciąga trafne wnioski,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz,
- zna terminy związane z teatrem (aktor, reżyser, scenarzysta, scenograf, kostium, widowia, scena, kulisy),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie twórcze i odtwórcze, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, ogłoszenie, zaproszenie; w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie, tworzy grupę podmiotu i orzeczenia,
- wie, co to jest zdanie i równoważnik zdania, umie rozpoznać zdanie pojedyncze i zdanie pojedyncze rozwinięte,
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, wyciągania wniosków na podstawie kilku przesłanek), czytając głośno, wyraziście, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, podmiot liryczny, czytelnika, słuchacza),
- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w baśni, legendzie i innych utworach narracyjnych,
- rozróżnia formy wypowiedzi w tekście: dialog, opis, opowiadanie,
- rozpoznaje podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przerośnia, wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- ocenia zachowanie bohaterów,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz,
- odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np.: miłość-nienawiść, prawda-kłamstwo),
- wskazuje cechy utworu poetyckiego (budowa, podmiot liryczny),
- rozróżnia podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, spójnik, przyimek oraz określa formy fleksyjne odmiennych części mowy (np. przypadki rzeczownika),
- rozpoznaje w zdaniu główne części zdania: podmiot i orzeczenie,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie twórcze i odtwórcze, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, ogłoszenie, zaproszenie; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne.
- redaguje ramowy plan wydarzeń, planuje własną wypowiedź ustną i pisemną,
- rozróżnia i poprawnie zapisuje rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące),
- zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne pisowni wyrazów poznawanych w klasach I – III i w klasie IV,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- potrafi pracować ze słownikami języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:
- czyta sprawnie teksty cicho i głośno (odczytuje tekst na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki) , czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- zna cechy baśni,
- rozpoznaje podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- dostrzega powtarzalność: układu zwrotek, liczby sylab w wersie, układ rymów,
- odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie twórcze i odtwórcze, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, ogłoszenie, zaproszenie; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu
- formułuje pytania do tekstu,
- wie, co to jest zdanie,
- dostrzega potrzebę używania znaków interpunkcyjnych w zdaniu pojedynczym,
- zna zasady pisowni wyrazów,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na tempo wypowiedzi.

OCENA DOPUSZCZAJACA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- czyta, dzieląc wyrazy na sylaby,
- rozumie pojęcia nadawca – odbiorca,
- rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne w baśni,
- zna i rozpoznaje epitety, porównania,
- potrafi wskazać dialog w tekście,
- poprawnie używa form czasownika: czasu, osoby i liczby,
- nazywa podstawowe części zdania, potrafi odnaleźć podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- podejmuje próby samodzielnego tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- redaguje ogłoszenie, zaproszenie,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- potrafi pracować ze słownikiem ortograficznym,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie czwartej.

KLASA V

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych.
- poznaje życie kulturalne swojego regionu.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, określania głównej myśli utworu), czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę,
- rozpoznaje: wers, zwrotkę, rym, rytm, refren,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz, mit, ballada, fraszka oraz przysłowie,
- uzasadnia własne sądy, wyciąga trafne wnioski,
- zna terminy związane z teatrem i filmem (aktor, gra aktorska, reżyser, scenariusz, scenarzysta, scenograf, scenopis, kadr, kostium),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- korzysta ze słownika języka polskiego.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, wyciągania wniosków na podstawie kilku przesłanek), czytając głośno, wyraziście, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, podmiot liryczny, czytelnika, słuchacza),
- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w baśni, legendzie, micie, balladzie i innych utworach narracyjnych,
- rozróżnia formy wypowiedzi w tekście: dialog, opis, opowiadanie,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia (w tym personifikację i animizację), wyraz dźwiękonaśladowczy,
- ocenia zachowanie bohaterów,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz, mit, ballada, fraszka,
- odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np.: miłość-nienawiść, prawda-kłamstwo, przyjaźń-wrogość, wierność-zdrada),
- wskazuje cechy utworu poetyckiego (budowa, podmiot liryczny),
- rozróżnia podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówek, spójnik, przyimek oraz określa formy fleksyjne odmiennych części mowy (np. przypadki rzeczownika, tryby czasownika),
- rozpoznaje w zdaniu główne części zdania: podmiot i orzeczenie oraz określenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- redaguje ramowy plan wydarzeń, planuje własną wypowiedź ustną i pisemną,
- wie, co to jest zdanie i równoważnik zdania, umie rozpoznać zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdanie złożone,
- rozróżnia i poprawnie zapisuje rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące),
- zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne pisowni wyrazów poznawanych w klasie IV i V,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- potrafi pracować ze słownikami języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:
- czyta sprawnie teksty cicho i głośno (odczytuje tekst na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki), czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- formułuje pytania do tekstu,
- rozpoznaje podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- dostrzega powtarzalność: układu zwrotek, liczby sylab w wersie, układ rymów,
- odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- dostrzega potrzebę używania znaków interpunkcyjnych w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- zna zasady pisowni wyrazów,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na tempo wypowiedzi.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- czyta sprawnie,
- rozumie pojęcia nadawca – odbiorca, narrator, podmiot liryczny,
- rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne w utworach literackich,
- potrafi wskazać dialog w tekście, elementy opisu,
- zna i rozpoznaje epitety, porównania, cechy mitu,
- poprawnie używa form czasu, osoby i liczby oraz odmienia rzeczownik przez przypadki,
- podejmuje próby samodzielnego tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- nazywa podstawowe części zdania, potrafi odnaleźć podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza,
- potrafi pracować ze słownikiem ortograficznym.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie piątej.

KLASA VI

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, w tym opis przeżyć wewnętrznych, list, sprawozdanie, zaproszenie, ogłoszenie, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych, oraz słownika terminów literackich,
- poznaje życie kulturalne swojego regionu.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, określania głównej myśli utworu), czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę,
- rozpoznaje: wers, zwrotkę, rym, rytm, refren,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz (rymowany i biały), mit, ballada, fraszka oraz przysłowie,
- uzasadnia własne sądy, wyciąga trafne wnioski,
- zna terminy związane z teatrem i filmem (aktor, gra aktorska, reżyser, scenariusz, scenarzysta, scenograf, scenopis, kadr, kostium, charakteryzacja, dekoracja),
- wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego, potrafi nazwać ich tworzywo,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach,
- rozpoznaje rodzaje zdań złożonych współrzędnie,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gesty, mimika, postawa ciała),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, w tym opis przeżyć wewnętrznych, list, sprawozdanie, zaproszenie, ogłoszenie, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,

- recytuje utwór poetycki oraz fragment prozy, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz
- czyta sprawnie teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, podejmuje próbę określania głównej myśli utworu), czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne, intonację,
- wskazuje cechy utworu poetyckiego (budowa, podmiot liryczny) i prozatorskiego (narrator, świat przedstawiony),
- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w baśni, legendzie, micie, balladzie i innych utworach narracyjnych,
- rozróżnia formy wypowiedzi w tekście: dialog, opis, opowiadanie,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia (w tym personifikacje i animizację), wyraz dźwiękonaśladowczy,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, podmiot liryczny, czytelnika, słuchacza),
- rozpoznaje: wers, zwrotkę, rym, refren,
- charakteryzuje i ocenia zachowanie bohaterów,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz (rymowany i biały), mit, ballada, fraszka oraz przysłowie,
- odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury,
- rozróżnia podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówek, spójnik, przyimek oraz określa formy fleksyjne odmiennych części mowy (np. przypadki rzeczownika, tryby czasownika),
- rozróżnia i poprawnie zapisuje rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące),
- rozpoznaje w zdaniu główne części zdania: podmiot i orzeczenie (rodzaje podmiotów i orzeczeń) oraz określenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- redaguje ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, planuje własną wypowiedź,
- wie, co to jest zdanie i równoważnik zdania, umie rozpoznać zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdanie złożone (współrzędnie i podrzędnie),
- zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne pisowni wyrazów poznawanych w klasie IV, V i VI,
- recytuje utwór poetycki oraz fragment prozy, zwracając uwagę na intonację, rytm,
- potrafi pracować ze słownikiem wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz
- czyta sprawnie teksty cicho i głośno (odczytuje tekst na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki), czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- formułuje pytania do tekstu,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy,
- dostrzega powtarzalność: układu zwrotek, liczby sylab w wersie, układ rymów,
- odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne, odmienia rzeczownik, czasownik, przymiotnik,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki (stopniowanie regularne),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- umie rozpoznać zdanie i równoważnik zdania oraz zdanie pojedyncze i złożone,
- stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- zna zasady pisowni wyrazów,
- recytuje utwór poetycki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- czyta sprawnie teksty cicho i głośno (odczytuje tekst na poziomie dosłownym),
- rozumie pojęcia nadawca – odbiorca, narrator, podmiot liryczny,
- rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne w utworach literackich,
- potrafi wskazać dialog w tekście, opis,
- zna i rozpoznaje epitety, porównanie, cechy mitu, legendy,
- poprawnie używa form czasu, osoby i liczby oraz odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki,
- podejmuje próby samodzielnego tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- nazywa podstawowe części zdania, potrafi odnaleźć podmiot i orzeczenie i określenia w zdaniu,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza,
- potrafi pracować ze słownikami ortograficznym i języka polskiego.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie szóstej.

KLASA VII

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; wykazuje się oryginalnością w podejściu do realizacji tematu, ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego,
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych),
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w wykładach publicznych, konkursach itp.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym, dokonuje trafnej analizy i interpretacji; w interpretacji utworów literackich i dzieł sztuki wykorzystuje potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię i objaśnia ich rolę,
- zna pojęcie komizmu i ironii, rozpoznaje je w tekstach oraz określa ich funkcje,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich,
- wskazuje elementy dramatu,
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji, w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych,
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków,
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy

słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,

- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach, w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje;
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w konkursach.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, podejmuje próbę określania głównej myśli utworu, w zasadzie poprawnie analizuje i interpretuje tekst literacki oraz dzieła sztuki, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraziście, uwzględnia znaki interpunkcyjne, intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii, rozpoznaje je w tekstach,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja i wymienia ich podstawowe cechy,
- wskazuje elementy dramatu,
- w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, literackich i kulturowych,
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych,

- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych:
recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad;
w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wywołu argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,
- rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych, określa ich funkcje,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza,
- recytuje utwór literacki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki; czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja,
- wskazuje elementy dramatu,
- określa wartości etyczne i estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy i odmiany,
- rozróżnia wypowiedzenia złożone,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, CV, przemówienie, opowiadanie; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- wykorzystuje środki retoryczne w redagowanej wypowiedzi argumentacyjnej,

- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, uzasadniając własne zdanie,
- rozpoznaje środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- recytuje utwór literacki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- odczytuje teksty literackie, nieliterackie na poziomie dosłownym,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: porównanie homeryckie, inwokację,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epeja,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; łączy wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy i odmiany,
- podejmuje próbę tworzenia wypowiedzi pisemnych w następujących formach gatunkowych: rozprawka, przemówienie, opowiadanie,
- przeprowadza proste wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie siódmej.

KLASA VIII

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; wykazuje się oryginalnością w podejściu do realizacji tematu, ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego,
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych),
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w wykładach publicznych, konkursach itp.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym, dokonuje trafnej analizy i interpretacji; w interpretacji utworów literackich i dzieł sztuki wykorzystuje potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, eufemizm, symbol, alegorię i objaśnia ich rolę,
- zna pojęcie komizmu i ironii, rozpoznaje je w tekstach oraz określa ich funkcje,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich,
- wskazuje elementy dramatu,
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji, w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych,
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków,
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,

- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, zna typy skrótów i skrótowców – określa ich funkcje w tekście,
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców,
- zna sposoby wzbogacania słownictwa,
- rozumie znaczenie homonimów,
- wyróżnia środowiskowe i regionalne odmiany języka,
- rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach, w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje;
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w konkursach.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, podejmuje próbę określania głównej myśli utworu, w zasadzie poprawnie analizuje i interpretuje tekst literacki oraz dzieła sztuki, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraziście, uwzględnia znaki interpunkcyjne, intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, eufemizm, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii, rozpoznaje je w tekstach,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia i wymienia ich podstawowe cechy,

- wskazuje elementy dramatu,
- w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, literackich i kulturowych,
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy),
- używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców;
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,
- rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych, określa ich funkcje,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza,
- recytuje utwór literacki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki; czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: eufemizm, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia,
- wskazuje elementy dramatu,

- określa wartości etyczne i estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych,
- odróżnia mowę zależną i niezależną,
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy),
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, CV, list motywacyjny, podanie, przemówienie, w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- wykorzystuje środki retoryczne w redagowanej wypowiedzi argumentacyjnej,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, uzasadniając własne zdanie,
- rozpoznaje środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- recytuje utwór literacki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- odczytuje teksty literackie, nieliterackie na poziomie dosłownym,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: eufemizm, symbol, alegorię,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia,
- odróżnia mowę zależną i niezależną,
- rozróżnia archaizmy i kolokwializmy,
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy i odmiany,
- podejmuje próbę tworzenia wypowiedzi pisemnych w następujących formach gatunkowych: rozprawka, przemówienie, list motywacyjny, CV,
- przeprowadza proste wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie ósmej.